

Izbija vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and holidays.

LETO—YEAR XVII. Cena lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., četrtek, 14. avgusta (Aug. 14), 1924. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 191.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

PRAVI POLITIČNI CIRKUS ŠE LE PRIČENJA.

PROFESIONALNI POLITIČARJI OBLJUBUJEJO DOBERO PREDSTAVO.

Pri predstavi se bodo posluževali najmodernejših imajdb.

Washington, D. C. — Demokratični politični akordi v Clarksburghu so utihnil in na vrsto zdaj pridejo republikanci. Oficijelno so obvestili Davisa, da je kandidat demokratične stranke. Po nazorih republikanskih političarjev se sploh, da zdaj republikanci obvestijo Coolidgea oficijelno, da je njihov kandidat.

Stvar se mora izvršiti dramatično in s sijajnim pompom in na drug način kot pri demokratih, da bo imela večji učinek pri ljudem, ki še nekaj dajo na take prireditve. V starem Rimu so rekli, da so kruh in igre potrebne, da se zbeha in omami ljudstvo. V sedanjih modernih časih menijo, da samo igre brez kruha zadostujejo, da sledi ljudstvo. Glavno so igre, kruh se pa samo obljudi. To zadostuje po mnenju profesionalnih političarjev, da se omamijo ljudske mase.

Republikanski političarji menijo, ako je Davis govoril 50,000 ljudem, mora Coolidge govoriti 250,000. Razume se, da tudi republikanski kandidat nima tako močnega glasu, da bi ga slišalo brez tehničnih pripomočkov 250,000 ljudi. Zato bo republikanski kandidat čital svoj govor pred brezžičnim telefonom, ki ponese njegov glas na vse kraje Združenih držav, da ga slišajo vsi, ako ga bodo hoteli poslušati, ki imajo v svoji hiši brezžični telefon. Dvajset telefonskih brezžičnih aparatov bo oddajalo valove na vse strani, ki bodo imele zveze s odrom, s katerega bo republikanski kandidat čital svoj govor.

Ceremonija prične danes zvečer ob osmih v dvorani Memorial Continental. Republikanski političarji se silno veselo tega dogodka in menijo, da bo republikanski kandidat besedo ubil demokratakega. To bo njegov odgovor na izzivanje demokratičnega kandidata. Komaj so bile izrečene te besede, jim je bilo že žal zanje in so hitro popravili, da ne bo ravno odgovor na Davison govor, ker je republikanski kandidat že imel svoj govor napisan, ko je pričel govoriti demokratični kandidat. Ampak to ni ne de, se tolažijo v svoje republikanske stranke, pravi odgovor še tudi pride.

Take besede in izjave pomenijo, da prične politični cirkus, predstave bodeta pa dajali obetari stranki. Druga drugi bočeta očitali korupcijo, izdajstvo ljudskih interesov, nezmožnost ampak Wall Streetu je vrag, katere izmed starih strank razkari kajti zaščitnici, privatnih interesov sta obe.

NEVAREN UGRIZLJEJ PODGANE.

Peoria, Ill. — Velika siva podgana je ugriznila 3-letnega Billy Younga iz Big Hollowa v spanju. Pregriznila mu je čelo na roki. Deček je zakričal in ko so se starši zbudili, je deček počasi krvavel. Podgana je zbežala a pustila je na svojo krvavo sled. Sledili so ji po staro zofo in jo ubili. Podgana se je postavila v bran in skušala ogrižiti svoje prganjalce.

LETALCI PONESREČILI SMRTNO.

Kalamazoo, Mich. — Ko se je letalec Clifford C. Conley spustil z aparatom iz letala, je počil pas, na katerega je bil pritrjen aparat. Padel je tako nesrečno na zemljo da je obelzel mrtev.

San Luis Obispo, Cal. — Roy Miles in Murray Lanini sta se odpravila več ko tisoč čevljev v letalo nad oceanom. Naenkrat je letalo padati nizdol, pilot Miles se je trudil, da zopet letalo prileti, toda zastoj. Padlo je v morje, da sta se oba izgubila. Lanini je bil potnik.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Republikanci in demokrate postavljajo šotore za politični cirkus.

Utihotapljanje priselnikov; obmejna policija se pomnoži.

Obtoženi oljni magnatje se skušajo izviti iz zanke.

Nizkoten maščevalni čin ljubosumne žene v Chicagu.

Loeb-Leopoldov proces se še vleče; državni pravdnik je opustil 50 prič.

Inosemstvo.

Ententa je menda posvarila balkanske države, naj bodo mirne.

Nemci in Francozi se še niso zedinili glede Porurja.

Protiangloški izgređi izbruhnili v Egiptu.

Ameriška letalca poletita danes v Grenlandijo.

Obtoženi oljni interesi se izmotavajo iz zanke.

IZIGRALI SO TEHNIČNO POTREBO, DA SE OPROSTE OTOŽBE.

Sodišče se ni izreklo svoje sodbe.

Washington, D. C. — Bogati privatni bizniški interesi so gladki kot jegulja, kadar obvisi v mreži zakonov. Zelo težko jih je obdržati v mreži, ker imajo sredstva, da lahko razrinejo najtesnejšo zadrgo, da zopet smuknejo iz mreže.

Časopisje je poročalo s debelimi črkami, da sta Edward L. Doheny in Edward L. Doheny Jr. obtožena podkupovanja in sarote v namenom, da oleparita vlado, da tako dokaz, da so vsi anaki pred zakonom: bogati in siromaki. Ljudje, ki vedo, da si lahko človek, ki ima denar, najame najboljše zagovornike, medtem ko siromak nima velike izbire v zagovornikih, da bo igrača prijeli oljne magnate, pritirati jih pred sodišče in obsoditi. Dvom teh ljudi je bil precej upravičen, kar potrjuje dogodki, ki so se razvili po obtožbi.

Veleporota je storila svojo dolžnost in je obtožila oljne barone. Ampak advokatje, ki so jih najeli oljni magnati pa tudi ne spe. Advokatje so se obrnili na višje sodišče Distrikta Kolumbija, da se obtožnica zavrže. Svoj predlog podpirajo z dejstvom, da je senator Thomas Walsh razposlal svoj obtožilni govor dne 6. maja s brezžičnim telefonom, ko je zbrovala veleporota. Frank J. Hogan, glavni zagovornik oljnih magnatov, trdi, da ima več članov veleporote na svojem domu aparat brezžičnega telefona in da so lahko prisluškovali obtožnemu govoru senatorja Walsha, kar je povzročilo, da so imeli predsodke napram obtožencema.

Veleporota, ki je obtožila oljne magnate, je obtožila tudi Palla, bivšega tajnika za notranje zadeve v Hardingovem kabinetu, kot sozarotnika, da se izroči mornariška oljna rezerva Edward Dohenyju.

Advokat Hogan se opira pri zagovoru svojega predloga, da je Thomas Walsh kot senator imel posebno oblast nad oljno preiskavo in da kaj takega priznajo tudi člani veleporote; da je Walsh naznanil v časopisju, da se posluži brezžičnega telefona pri razgovoru o oljni preiskavi; da se je razgovarjal s pomočjo brezžičnega telefona, dasiravno ga je advokat Hogan posvaril, da zbroje veleporota in da so bile Walshove opazke take, da so vplivale na veleporotnike.

Is ugovora, katerega je vložil advokat in interesu svojih klientov, je jasno razumeti, da je želja privatnih oljnih interesov poletiti vsa afero, še preden pride do obravnave pred porotniki.

Privatni oljni interesi se bodo branili z vsemi sredstvi, s katerimi razpolagajo, da ne pride škandal v podrobnosti v javnost. Kajti če oljna magnata in bivši tajnik za notranje zadeve pridejo pred porotnike, se bo umazano perilo pralo javno in poleg se postojno nevarnost, da bodo obtoženci obojeni v ječo.

POLICIJA OB MEJI SE IZDATNO POMNOŽI.

S POMNOŽENO POLICIJO NAKRVAVAJO ZABRANITI VTIHOTAPLJENJE TUJEZEMCEV.

Kapitalisti lahko dobe delavce poceni iz Mehike.

New York, N. Y. — V šigavem interesu je bil sprejet nov naseljeniški zakon, se vpraša človek, ko prečita statistične številke o naseljevanju in čita izjave delavskega tajnika James J. Dayna. Ali zakon koristi delavcem ali privatnim bizniškim interesom?

Delavski tajnik Davis predvsem pripoveduje, da je bilo lani vtihotapljenih v Združene države od 50,000 do 100,000 delavcev. Zdej priporoča Davis, da naj se pomnoži policija ob meji, češ da samo 450 mož patroljira ob meji.

Ali bo pomnožena policija res ustavila vtihotapljenje tujezemskih delavcev čez mejo? Nemogoče! Ako bi se hotel s policije doseči kakšen uspeh, bi moralo biti ob kanadski meji noš in dan na straži najmanj sto tisoč policajev. Pomnožitev obmejne policije ne bo prinesla drugega kot obtežitev davčne butare za ljudstvo.

Delavski tajnik nato nadaljuje v svojem pisju v "New York Worldu": "Trideset tisoč Kitajcev čaka na Kubi na priliko, da se vtihotapijo v Združene države. Pri volji so plačati od \$100 do \$2,500 od osebe vsakemu, ki jih vtihotapi v Ameriko. V vancouverem okraju je mogoče drugih 5000 Kitajcev, ki čakajo na spako priliko. Kar se tiče Dolanega Kalifornije, nimamo natančne ocenitve.

V fiskalnem letu je bilo legalno dovoljeno 522,919 emigrantom vstopiti. Od teh jih je bilo samo 335,480 iz takozvanih dežel s določeno kvoto. Mehika je dala 63,788 emigrantov, katerim je bil legalno dovoljen vstop. Kanada je nam poslala 117,011 emigrantov. Z drugimi besedami pomeni, da so dale dežele v zadnjem letu, iz katerih ni omejeno naseljevanje, več ko dve tretjini od števila iz Evrope. Enemu milijonu Mehikanecem se lahko dovoli vstop v prihodnjem letu."

Ako se ta njegova zahteva primerja s statističnimi podatki, kakšen namen ima zakon za omejitve naseljevanja, se dobe zaključki.

Omejilo se je naseljevanje iz Evrope, privatni bizniški interesi so tudi zahtevali odtise prstov naseljenikov, ki prihajajo iz Evrope, medtem ko lahko prihajajo naseljeniki iz Mehike. Kaj to pomeni? Vsak delavec, ki bi prišel iz Evrope, pa bi ne bil pokoren privatnim bizniškim interesom, bi se lahko deportiral brez vsake obravnave. Obesili bi mu, da je bil že v Evropi poznan kot strasten in nevaren radikalec.

En milijon Mehikanecv lahko pride v prihodnjem letu v Združene države. Tako je reklet delavski tajnik. Za evropskega delavca je pa število omejeno. Ali ni to značilno?

POIŠKOVAN SAMOMOR ODKRIL PONEVERLENJE.

Putnam, Conn. — Blagajnik prve narodne banke je poskušal izvršiti samomor s samokresom. Zadel se je slabo in ostal bo pri življenju, seveda slep. To je povzročilo, da so pregledali račune in imetek banke. Pri tem pregledovanju so odkrili primanjkljaj \$225,000 v bančnem imetku.

Američani niso pokradli Elice.

Paris, 13. avg. — Francoski zunanji urad je danes dementiral vest, da so ob času pogostitve ameriških oglaševalskih klubov v palači francoskega predsednika dne 29. julija izginile snoge zlata Elice z mize. Ta vest se je precej razširila v Franciji in prišla je tudi v Ameriko. Zunanji urad pravi, da je vest izmišljena. Predsednik francoske republike ne pograbi nobene Elice.

Španska armada v Maroku se punta.

Vojaki zahtevajo, da mora diktator Primo de Rivera takoj odstopiti. Kralj v škripoh.

Paris, 13. avg. — Kolikor je soditi po cenzuriranih poročilih in privatnih vesteh s španske meje, se kuha v Španiji zelo resna kriza. Sedanjemu, fašistovsko pobarvanemu diktatoričnemu režimu v Madridu preti velika nevarnost; obenem je v nevarnosti kralj Alfonso, da izgubi svoj tron.

Španska armada v Maroku, kjer že tri leta bije obupen boj z rebelnimi Muri, je dala vladi ultimatum, da mora biti konec diktature in general Primo de Rivera mora odstopiti. Puntarsko gibanje v maročanski armadi vodijo nezadovoljni častniki, ki zahtevajo nazaj generala Berenguerja, katerega je vojno sodišče pod pritiskom diktatorja odstavilo radi španskih porazov v Maroku. Berenguer se zdaj nahaja v Parizu. Kralj Alfonz, ki podpiše vse kar hoče diktator Primo de Rivera, je prišel v velike škripce. Izbirati mora med diktatorjem in maročansko armado.

Najnovejša vest se glasi, da Primo de Rivera in kralj konfirirata v Santanderu. Vojaška posadka v Madridu je že deset dni pripravljena na vse slučajnosti.

Bojevanje na španski in francoski fronti v Maroku se nadaljuje.

Polet okoli sveta.

Danes zapustita Američana Islandijo.

Boykjavik, Islandija, 13. avg. — Smith in Nelson sta večerj zaključila, da poletita v četrtek proti Grenlandiji. Letalca se ustavit v Angmagssaliku kakor se glasi njun prvotni načrt. Vsa prizadevanja, da bi se našel kak drugi primerni kraj na ledenem kontinentu, so bila zaman; končno je pa prišla vest, da je parnik "Getrude Saak", ki je naložen s potrebnimi za letalca, sredno prodril skozi led v pristan Angmagssalika. S tem je bila odstranjena glavna ovira, ki je zadrževala Smitha in Nelsona v Islandiji.

POBOŽNJAKI SO SE STEPLI MED SABO.

Župnik je krepko posegel v pretep.

Atlanta, Ga. — Aretiran je bil rev. A. C. Ratteree, župnik cerkve Svetosti zaradi pretepa pred cerkvi. Obtožnica očita njemu napad, pet njegovih ovčic je pa obtoženih nespodobnega obnašanja.

Pretep se je izemil iz prepira dveh žensk. Ko je župnik prišel na lice mesta, je udaril eno žensko s samokresovim kopitom po obrazu, nakar je sledil splošen pretep, kateremu je šele policija napravila konec.

BRUTALEN ROPARSKI UMOR.

Detroit, Mich. — Neznan morilec je z batom za igranje žoge ubil 60-letnega Casper Yurgensa in njegovo eno leto mlajšo sestro Terezijo.

Yurgens je ležal mrtev za prodajalno mizo v prodajalni, njegova sestra pa na sofi v bližnji sobi, ko so sosedje odkrili dvojni umor. Morilec je premetel vso hišo, ko je iskal plen. Bat, s katerim sta bila brat in sestra umorjena, so našli pod stopnicami.

Sovjetski poslanik za Mehiko.

Moskva, 13. avg. — Uradno naznanilo se glasi, da so vpostavljeni diplomatični odnosi med Mehiko in Rusijo. Pogajanja so se vršila v Berlinu. M. Pestkosi pojde ko sovjetski poslanik v Mexico City.

JAPONCI PREDSTAVLJENI PREDSEDNIKU.

Washington, D. C. — Japonska vojaška misija, ki sestoji iz osem članov in je prepotovala Evropo, je bila predstavljena predsedniku Coolidgeu. Misiji načeluje generalni lajtnant Wada,

Ententa prepovedala Balkancem vojno?

MacDonald in Herriot ne bosta pustila, da bi se Jugoslavija in Grška spopadli z Bolgarijo radi macedonskega gibanja. Vladi v Belgradu in Atenah sta bili baje že obveščeni, naj predložita sporna vprašanja svetu poslanikov v Parizu.

Paris, 13. avg. — Na Balkanu se vedno kipi, toda vojne ne bo. Iz tukajšnjih diplomatskih krogov se poroča, da entente vešale ne bodo pustile, da bi se iz macedonske krize izcimila nova balkanska vojna, še manj pa kak evropski konflikt.

Francija in Anglija sta že neformalno sugestirali Jugoslaviji, Grčiji in Bolgariji, naj predložijo svoje sporne zadeve svetu poslanikov v Parizu, ako se ne morejo med seboj pomiriti. Italija je tudi posegla vmes. Italijanski diplomatje v Parizu so mnenja, da Jugoslavija in Grčija pretiravata važnost avtonomističnega gibanja v Macedoniji.

Poročila, da ruska sovjetska vlada financira macedonske komitajske avanture, so tukaj ne jemljejo resnim. V uradnih krogih ne verjamejo, da Rusija išče kaknega konflikta na Balkanu v svrhu, da napade Rumunijo in Poljsko. Vse to so le govornice brez podlage.

Sedanja politika Francije in Anglije je, da nihče ne moti miru, bodisi na Balkanu ali kjerkoli. MacDonald, niti Herriot ne bosta zalagala z denarjem, niti s strelivom nobene države v avrhu nove vojne.

Sofija, Bolgarija, 13. avg. — Bolgarska državna banka in vse druge finančne institucije v Sofiji so danes pod močno poljejsko in vojaško stražo. Policijski prefekt je pred nekaj dnevi informiral bankirje, da ima absolutni dokaz, da nameravajo komunisti in agrarci pognati sofijske banke v srak pred četrtkom. V državni banki je četa vojakov a strojnicali.

ČUDEN VZROK ZA TRAGEDIJO.

Ustrelil je ženo in sebe, ker je žena sifila v zakonsko ločitev, da poroči njega.

Great Neck, L. I. — Čudne so tragedije, ki se odigravajo v slovehkem življenju, toda vsaka ima svoj vzrok.

Frank Fayard je ustrelil 22-letno Dorotejo Woodovo, ker je sifila, da se loči od svojega moža, da lahko poroči njega.

Pismo, ki so ga našli v Fayardovem žepu in je bilo naslovljeno na Clark Wooda, pojasnjuje tragedijo. Fayard pravi, ako žena ne odneha s svojim pritiskom, da se loči od svojega moža, da poroči njega, da ne bo poročila nikogar več; ne njega in ne drugega.

Delavec, ki so delali na golfovnem igrišču Lake Success, so slišali štiri strela. Ko so se vračali pol ure kasneje domov, so našli na cesti avtomobil, v katerem sta bila Woodova in Fayard ustreljena. Žena je bila dvakrat ustreljena v glavo, Fayard v levo senco, četrti strel je pa zgrešil cilj. Avtomatični samokres je ležal v avtomobilu.

FARRINGTON ZA LA FOLLETTA.

Springfield, Ill. — Frank Farrington, predsednik 12. distrikta rudarske organizacije U. M. W. of A., je indorsiral kandidature Roberta M. La Folletta v posebni javi, v kateri pravi, da programa starih strank ne vsebujeja ničesar, kar bi koristilo delavcem.

JAPONCI PREDSTAVLJENI PREDSEDNIKU.

Washington, D. C. — Japonska vojaška misija, ki sestoji iz osem članov in je prepotovala Evropo, je bila predstavljena predsedniku Coolidgeu. Misiji načeluje generalni lajtnant Wada,

Boj za koncesije se še vleče v Londonu.

Herriot poroča, da bo sporazum s Nemci radi Porurja dosežen vsak čas.

London, 13. avg. — Herriot je večeraj popoldne informiral "velko štirinajstoročje", da bo sporazum s Nemci radi Porurja dosežen najbrž še danes. Barantanje o izpraznitvi Porurja traja že tri dni in to zadržuje zaključek konferencie. Privatne seje med Nemci, Francozi, Belgijci in MacDonaldom se vrše neprestano. Seje so sicer strogo tajne, toda izvedelo se je toliko, da pogajanja napredujejo. Za kulisami se vrše mnoge kupolje. Francozi so menda povzeli ceno izpraznitve in zahtevajo vedno več trgovinskih in ekonomskih koncesij.

Znano je tudi to, da Belgijci ne podpirajo Francozov. Premier Theunis je reklet odprto, da se je Belgija že naveličala okupacije Porurja, ker ima preveč stroškov in drugih sitnosti. Francozi bi radi dobili od Nemecev zagotovila glede pogojev nove trgovinske pogodbe, katere se ima skleniti kmalu med Francijo in Nemčijo.

Ameriški poslanik Kellogg je večeraj obvestil zaveznike delegate, da se vlada Združenih držav interesira za konferenco finančnih ministrov, ki se vrši v kratkem v Parizu in na kateri bodo ministri razpravljali o razdelitvi denarja, ki ga bo plačevala Nemčija. Kellogg je dejal, da stroški, ki jih je imela Amerika s svojimi četami v Porurju in razne druge terjatve od Nemčije morajo biti pokrite s tem denarjem.

POLICAJSKI UBOJ ZARADI MALENKOSTI.

Peoria, Ill. — Walter A. Smith se je pripeljal zvečer iz Spariana da v Averyville z žarečimi avtomobilskimi svetilkami. Policaj Robert Sloan mu je zaklical, da naj ustavi. Smith je preslišal policajla in ni ustavil. Policaj je tako nanj oddal strel in ga zadel smrtno.

POKOPANI POD GOREČIM SENOM.

Knights Landing, Cal. — Ogenj je nastal v hlevu River Farms kompanije, v katerem je bilo hranjenega 750 ton sena. Poljski delavci so se trudili oteti živino iz hleva, a pri tem se je hlev krulil in goreče seno je pokopalo pod sabo od dvanajst do dvajset oseb.

POVZROČITELJ ŠKRLATIČE ODKRIT.

Chicago, Ill. — Po dvajsetletnem prizadevanju sta zdravnik George F. Dick in Gladys Henry Dick odkrila bacila, ki povzročata škrlatič. Dala sta mu ime "Step-tococcus hemolyticus". Izumela sta tudi zdravilo proti škrlatiči. Poizkusi z novim zdravilom so bili deloma napravljeni že v letu 1923.

ROP PRI BELEM DNEVU.

Madison, Ill. — Pet banditov je opoldne oropalo državno banko Tri-City za \$7,500. Banditje so se odpeljali preje, ko so dokončali delo, ker je avtomatični aparat alarmiral policijo. Na roparski avtomobil je bil oddan en strel, ki je zdrobil vetrobran, ampak tolovaji so vseno ušli s plenom.

1100 ubitih v brasliški revoltili.

Santos, Brazilija, 13. avg. — Uradni seznam mrtvih in ranjenih v vstaji v provinci Sao Paulo izkazuje 1100 ubitih.

VREME.

Chicago in okolica: V petek nastalo in gorko. Južni vetrovi.

Bolavske novice.

(Federated Press.)

Marški delavci zahtevajo povišek.
Chicago. — Unija plinarskih delavcev je predložila družbi zahtev za 10-odstotno povišanje plače.

Kooperativna kolonija dobila svojo pošto.
Newlano, La. — Tukajšnja kooperativna kolonija Llanito je dobila svojo lastno pošto z naslovom Newlano, La. Kolonija se je posluževala pošte Leesville.

Prva organizacija I. W. W.
Chicago. — Organizacija I. W. W. ima dva glavna odbora. Pet članov odbora, ki so bili pred meseci izključeni radi svojih prepričanj, se še vedno borijo za odobrenje v odboru. Organizacija pravi, da je odboru treba za odobrenje in se noče pokoriti odboru. Organizacija pravi, da je odboru treba za odobrenje in se noče pokoriti odboru. Organizacija pravi, da je odboru treba za odobrenje in se noče pokoriti odboru.

Delavci odprli lesno tovarno.
San Francisco. — Tesarske unije tukaj ustanovile kooperativno tovarno in zadrugo za izdelavo pohodnega dela s kapitalom 25.000. To je prvi poskus organiziranja delavcev v centralni Kaliforniji na industrijskem področju. Organizacija bo tekmovala s poslovalnimi delavnicami.

Prva svilopredilnica prihaja.
Sterson, N. J. — Več kot 15.000 žensk v tukajšnjih predilnicah svile se pripravljajo na štrajk, če delodajalci ne bodo njihovi zahtevam. Delavci zahtevajo 44-urni delavnik in brez nočnega dela in 10-odstotno povišanje plače. Okrog 10 delavcev je organiziranih.

Delavski položaj v Illinoisu.
Washington. — Zvezni posredniški biro v departmentu za delo poroča, da se je delavski položaj v Illinoisu meseca julija v mnogih delih izboljšal.

Delavci so se izboljšali v industrijskih mestih.
Položaj v okolici premogovnikov je neizpremenjen, to se pravi, da je slab. Delavci so začeli iskati delavce v drugih delih. Nove cementne ceste so po vsej državi in stare poljske delavce brez dela.

Delavci neorganizirani rudarji niso nič na boljem.
Springfield, Ill. — Harry Fish, podpredsednik rudarskega sindikata v 12. distriktu, je dejal, da rudarji v Illinoisu obratno: 25 odstotki normalnega plačila, dočim neunijski rudarji v Kentuckiju obratujejo z 10 odstotki. Kljub temu niso kentijski rudarji nič na boljem, pač pa slabše plačani.

Delavci papirnicarjev v Kanadi.
Ottawa, N. S. — 4000 delavcev papirnicarjev v Humble River delavni na zapadnem obrežju Newfoundlanda je še vedno v stavki. Delavci zahtevajo 10-odstotno povišanje plače.

Angličani izgredi v Egiptu.
Kairo, 13. avg. — Rešni protikrižarski izgredi so izbruhnili tudi v Sudaanu. Največji konflikt je bil 11. t. m. v Atba, kjer se je delavski bataljon domačin iz Egiptov napadla. Angličani so potlačili neposlušne. Med domačini se je razvila močna propaganda za Angličane in sedanjemu egiptovskemu režimu.

Delavci, 13. avg. — Laboritska unija v Arabiji radi nemirov v Sudaanu, kjer domačini zahtevajo povišanje plače. Zaglavil paša, egiptovski ministrski predsednik, je zdaj v Londonu, kjer se bo vršila konferenca o tej zadevi.

Delavski vodji zopet teperji.
Buenos Aires, 13. avg. — Na kongresu uradnega poročila, ki ga je organizirala "La Nación" iz Cuyaba, so delavci iz Brazilije potlačili. Delavci iz Parana, Aracaju in drugih mest v São Paulu so zahtevali povišanje plače.

NOVI FILMI IZ RUSIJE.

New York, N. Y. — Življenje rdeče armade v ruskih samotah se kaže v filmu "Krasotica in boljševik." Vojaki rdeče armade se vidijo v šoli, pri igrah in pri delu na polju. Film prikazuje, kako bataljonski poveljnik prepriča kmečkega dekleta, katerega je zasnubil, da je lepša civilna poroka kot poroka po ortodoksnih verskih ceremonijah.

Nizka maščevalnost ljubosumne žene.
Chicago, Ill. — Samuel Brody je bil oženjen. Prišel je laziti za gdnico Mary Lewisovo. Ko je Lewisova izvedela, da je Brody oženjen, je postala hladna in napram njemu in se ga je pričela ogibati. Dne 5. avgusta je Lewisova praznovala svoj rojstni dan in je povabila nekaj svojih prijateljic. Brody je pa takrat ostal dva dni doma. V torek jo je nekdo pozval na telefon in ji povedal, da je bil Brody obsojen na sodišču za domaće razmere na trideset dni za zapor v prisilni delavnici. Neznani glas ji je pravil, da se lahko stvar uredi, ako se plača za Brodyja petdeset dolarjev denarne globe. Vsota bi se dala tudi znižati na trideset dolarjev. Zastavila je dimantni prstan v zastavnici, da je dobila potreben denar. Prošila je mrs. Lillian Shaw, da jo sprejme v mestno hišo. Hoteli sta videti sodniškega biriča na tretjem nadstropju. Nato sta odšli in deveto nadstropje, da vidita še nekoga drugega biriča. Ženi sta se razgovarjali z biričem, ko je prišla neka majhna črna žena in ji je plusknila karbolno kislino v obraz z besedami: "Jaz ti še pokažem, ti razdiralka doma." Tujka je na to zbežala in jo niso dobili. Ko so Lewisovo obvezali, je izjavila na policiji, da ne mara, da tožijo tujko, ako tudi jo izsede. Ona je ne bo preganjala sodnijsko. Žrtev je odpustila nizkotni maščevalki.

"DELAVSKI PRIJATELJI" SE IŠČEJO.
Washington, D. C. — Narodni odbor demokratične stranke se pošteno trudi, da odkrije v svojih vrstah delavske prijatelje. Iz taknih je "strica Billyja" Wilsons, bivšega delavskega tajnika in nekoč tajnika rudarske organizacije United Mine Workers of America, da sprejme delo v publicističnem štabu. Wilson ima precej dobre stike v delih med konservativnimi delavskimi voditelji. Pa tudi med "rahočutnimi" naprednjaki ni nepoznan. Njegova dolžnost bo pridobiti delavce. Temu elementu vsili Davisa na podlagi njegovega dela v kongresu pred izbruhom vojne. Kadar argumenti primanjkujejo, nikomur se ne bo treba čuditi, ako bo Wilson trdil, da je njegova zasluga, ako je bil sprejet mornariški zakon, ravnotako bo sebi pripisoval še druge zakonodajne zmage. Tukaj ne misli nihče kritizirati "strica Billyja," ker je prevzel mesto zagovornika za Morgannovega advokata. Wilson je bil preveč radodaren, da bi si dal kupček na stran za njegova stara leta, njegova podjetja se pa tudi niso obnesla, odkar je zapustil kabinet.

PROHIBICIONISTI ANGELOV V KABI.
Waukegan, Ill. — Ira Blackwell je bil skozi več let član prohibicionistiškega oddelka za okraj Lake, ki je imel nalogo paziti na grešnike, ki se ne ravna po postavi, ki so bile izdane proti točenju opojnih pijač. Zadnje čase je avanziral in je postal preiskovalec za javnega pravdnika okraja McHenry. Zdjaj se ta prohibicionistiški angel nahaja v smoli. Pridržen je bil za veleporoto na obtožbo, da je izsiljeval denar od tihotapev z opojnimi pijačami. Obtožnica mu očita, da je bil desna roka tihotapev. Zahteval je po dva dolarja od soda piva, da se prepelje varno na določeno mesto.

Rusi izključeni iz Švice.
London, 13. avg. — Tukajšnje švicarsko potlaništvo naznanja, da je švicarska vlada izdala naredbu, katero prepoveduje državljanom svetovne Rusije vstop v Švico.

Odpomoč za gradnjo domov je v zadrugi.

AMPAK VSI ZADRUŽNI SISTEMI NISO DOBRI.
Za delavce sta priporočljiva le dva sistema.

Chicago, Ill. — Teško je ameriški delavcu dandanes ob času te druginje priti do svojega doma. Zemljišča so draga, stavbinski material drag, banke zahtevajo visoko obrestno mero. Precej olajšave je v stavbinskih in posojilnih društvih, ampak v njih ni vse pomoči, ker postavljajo omejevalne delokrog stavbinskih in posojilnih društev. Veliko delavcev prejema nizko mezdo, do svojega doma pa ne morejo priti, ker nimajo prvega denarja za nakup zemljišča, drugi ga nimajo za gradnjo doma. Ti delavci si lahko pomagajo zadrughnim potom. Prva forma zadruge, pri kateri si zemljiška družba sama pridrži pravico za upravo lastnine, ni priporočljiva, ker imajo zemljišči dobričarji še precej profita. Druga forma je prikladna za ljudi, ki imajo denar. Ljudje zgradijo apartmentno hišo, ampak zadrugarji imajo pravico apartment oddati zopet v najem. Pogodbe so navadno tako luknjičave, da dobričarželjni ljudje, ki odločujejo v zadrugi, lahko napravijo dobiček. Tretja zadrughna forma se loči popolnoma od prvih dveh in je v resnici zadrughna. Zadrugar ne lastuje svojega apartmanta ali hiše takoj, ampak ostane lastnik zadruge, katero odda zadrugarju v najem za devet in devetdeset let, ali dokler živi. Noben zadrugar nima več ko en glas, številni delničje omejeno, obresti kapitala so omejene na šest od sto, kar je dobičak koncem leta, se vrne zadrugarjem v tisti meri, kot so plačevali najemnine. Vsak stanovanjski najemnik je obenem tudi član zadruge. Take zadruge so bile ustanovljene v Milwaukeeju in New Yorku. Garden Homes v Milwaukeeju tvorijo skupino 89 hiš, v katerih stanuje 105 družin. V Brooklynu, N. Y. je zgrajenih 25 apartmentnih hiš, katere lastujejo zadrughni finski in švedski delavci. Četrta forma je, da zadrugarji kupijo pet ali deset akrov sveta skupaj in ga razdelijo na stavbišča. naker na njih postavijo domove. Ako se svet tako kupi, stane stavbišče komaj od petdeset do sto dolarjev. Hiše se izdelajo velike ceneje, ker gradnjo za pet in dvajset hiš prevzame en sam podjetnik in seveda veliko ceneje, kakor če bi pet in dvajset stavbinskih podjetnikov građilo hiše. Slovenski delavci se še niso pričeli brigati za te vrste zadruge. Dozdaj je vsak sam zase gradil in po svoje, kar je moral tudi dražje plačati. Čas pa zdaj prihaja, ko se bodo morali tudi slovenski delavci med sabo ali pa z delavci druge narodnosti združevati in ustanoviti svoje stavbinske zadruge, da pridejo do svojih domov.

Nova turška ustava.
Angora, Turčija. — (Feder. Press.) — Turčija je sprejela novo ustavo. Angora v Mali Aziji ostane stalno glavno mesto turške republike. Svoboda tiska je zagotovljena v ustavi. Vsakdo lahko tiska kar hoče, toda za posledice je odgovoren zakon. Klavzula o svobodi se glasi: "Vsek Turček je rojen svoboden in ima pravico, živeti svobodno, toda njegova svoboda ne sme omejevati svobode drugega državljanca. Svoboda ima svoje meje, katere določa zakon." Ustava tudi veleva, da ne sme biti nihče obtožen radi svojega prepričanja. — Predsednik republike se voli vsaka štiri leta. Narodna skupščina je najvišja oblast v republiki, ki lahko odstavi ministre. Poslanei skupščine se ne volijo po okrajih, temveč nasprotno in predstavljajo vse ljudstvo. Sodstvo je neodvisno od narodne skupščine. Šolski pouk je obvezen. Tajnost pilskega v Hollywoodu, ne da bi vedeli, kaj jih čaka, Merton, iz nalezke kraja v Illinoisu, kar gori za "movie". Slušačji pride v Hollywood, kjer išče slave in srečo kot igralce za filme. Tam pa ga čaka le prevaranje, ker ni tega, kar se je nadejal. Glenn Hunter, glavni igralce, prikazuje Mertona tako odkritično in naravno, da si slovska mlada, kot bi ne videl pred seboj igra, pač pa pravo življenje. K lepmu uspehu slike pa še pomaga priznana igralca Viola Dana.

LOUIS F. POST ZA LA FOLLETTA.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Louis F. Post, ki je bil za časa Wilsonove administracije pomožni tajnik v departmentu za delo, se ne strinja s svojim prejšnjim šefom glede vprašanja, kdo naj bo bodoči predsednik. Post deluje za La Folletta. Njegovo mnenje je, da Amerika stopa v krizo, v kakršni še ni bila od leta 1856-60 tik pred civilno vojno.

Loeb-Leopoldova obravnava se vleče.
Zdi se, da je ne bo še tako kmalu konec.

Chicago, Ill. — Obravnava proti Frankovim morilecem se vleče. Zaslišani so bili zdravniki zagovornišva, ki so dokazovali, da v zgoraj izbi mladih morilec ni vse v redu. Zdjaj so prišli na vrsto zdravniki državnega pravdnika, ki bodo skušali dokazati obratno. Za javnost postaja obravnava dolgočasna, le ljudje, ki radi hlastajo po kriminalnih dogodkih, se drenjajo okoli sodniške dvorane, da si pribere majhen kotiček v nji in prisostvujejo obravnavi. Ljudstvo si je o mladih in bogatih morileh napravilo svojo sodbo, ki je seveda različna. To je vzrok, da obravnava izgublja svojo senzacijo in zanimanje zanj med razsodnimi ljudmi umira. Državni pravdnik se še vedno trudi, da spravi mladoletna morilca na vešala. Nasprotno se pa zagovorniki trudijo, da rešijo morilca vešal in da prideta v ječo. V teku obravnave se je večkrat pokazalo, da državni pravdnik ni kos staremu mojstru Darrowu, ki z mladeničkim ognjem in razsodnostjo starega človeka sledi obravnavi, kateremu ne uide nič, kar služi v obrambo njegovih klientov.

REVIZIJE VERSAILLSKE MIROVNE POGODBE NE BO.
Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Poslanik Kellogg in polkovnik Logan odrineta iz Londona v Pariz, da se udeležita razprava, kako bo Nemčija odplačevala odškodnino. Predsednik Coolidge ne vidi v tem zapletljajevu, ampak zanj je navadna procedura. Tu so ameriške zahteve napram Nemčiji, izgube Američanov na lastnini in vojni stroški za vzdrževanje ameriške armade ob reki Reni. Dokler je mogoče kaj iztisniti iz nemških delavcev po Dawsovem načrtu, tedaj naj po Coolidgevi želji delajo Kellogg, Logan in Herick in se približajo stvari tako blizo, kot je mogoče. Ne, predsednik ni razpoložen, da bi zahteval revizijo versailske pogodbe, po kateri mora Nemčija plačati odškodnino. Zanj je to dovršen dogodek, za katerega on ni odgovoren. Ampak denar ali blago, ki ga bo morala Nemčija odplačati zmagovalcem na podlagi te pogodbe — to je pa nekaj drugega.

FILM PREKAŠA POVEST IN DRAMSKO IGRO.
Filmska industrija se izpopolnjuje čedalje bolj, tako da v mnogih ozirih že prekašajo slike na platnu povesti iz knjig ali pa drame na odru. Zadnji proizvod družbe Paramount "Merton of the Movies", v katerem igra glavno vlogo Glenn Hunter z Violo Dano in ga prikazuje ta teden v McVickersovem gledališču v Chicago, je temu dokaz. Izdelavo tega filma je vodil Cruze, ki se razume na človeško naravo in je pravi genij pri spajanju humorja s patosom, kar je najbolje pokazano v tej sliki. Igro za film je spisal Walter Woods po famozni noveli Harry Leon Wilsona. Povest Mertona je slika oni, ki se pripeti tisočim dečkov in deklic, kateri se zatečejo v Hollywoodu, ne da bi vedeli, kaj jih čaka, Merton, iz nalezke kraja v Illinoisu, kar gori za "movie". Slušačji pride v Hollywood, kjer išče slave in srečo kot igralce za filme. Tam pa ga čaka le prevaranje, ker ni tega, kar se je nadejal. Glenn Hunter, glavni igralce, prikazuje Mertona tako odkritično in naravno, da si slovska mlada, kot bi ne videl pred seboj igra, pač pa pravo življenje. K lepmu uspehu slike pa še pomaga priznana igralca Viola Dana.

Slovenska Narodna Podporni Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907. v državi Illinois.

GLAVNI TANI: 2627-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Calabar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jozef Zvertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelesnik, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, 2408 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Tardiel, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:
OSREDNJE OKROZJE: Blas Novak, predsednik, 2627-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROZJE: Jacob Ambrosii, Box 286, Moon, Pa., John Groselj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROZJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugoslov. Max Marc, Box 166, Suhl, Minn., za severoslov. Mike Zugal, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:
Frank Zalta, predsednik, 2629 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitevni odbor:
Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joko Ovan, 2629 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Šuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.
POZOR!—Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika in na sloves: Predsedništvo S. N. P. J., 2627-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODOBRE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2627-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vse se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2627-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVE I Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na sloves: Blagajništvo S. N. P. J., 2627-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.
Vsi prizivi na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na sloves: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.
Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in spiski vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošiljajo na sloves: "Prosveta", 2627-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

S kongresa angleških učenjakov.

Novi teorija o svemernem sij.
Vprašanje prahu v zraku.

Toronto, Kanada. — Profesor Carl Stormer, matematik, je poročal na tukajšnjem kongresu znanstvenikov dne 12. t. m., da severni žarki niso nič drugega kot odsevanje solnčnih žarkov v svetlo magnetične privlačnosti zemlje. Stara teorija, da je severni sij odbojanje solnčne svetlobe s telednikov, ne drži več. Zanimiva je bila razprava o "solnčnem prahu", to je nevidnem prahu v zraku, ki je velikega pomena za obstoj sedanjega življenja na zemlji. Znanstveniki so poročali, da je v enem miligramu premoškega dima 10,000 praškov, v enem funtu dima pa 4,500,000,000 praškov. Brez teh praškov v zraku bi bila solnčna svetloba na zemlji nemogoča, niti dež ne. Svetloba je vidna šele takrat, kadar žarki solca prodirajo skozi zrak in se lomijo ob praških.

RAD BI IZVEDEL

za mojega prijatelja Rudolfa Eulana, doma iz vasi Breza, občina Kastav, Istrija na Primorskem. Skupaj sva bila pred kakimi desetimi leti a od tega časa ni sem več slišal o njem. Cenjene rojake prosim, ako kdo ve za njega, naj mi to sporoči, ali naj se pa sam prijavi na moj naslov: Vinko Brnčić, P. O. Box 301 South Superior, Wyo. (Adv.)

UGODNA PRILIKA

za rojake, ki bi jih veselilo vrtnarstvo v Floridi. Na prodaj ali za najem je izvrstno vretena farma v tem okraju, pod pogojem, da je privolji delati to zimo z mene, da mu tako pokažem, kako se mora tukaj obdelovati, da se v eni zimi pridela toliko ali še več, kot farma stane. Privolji sem mu plačati najboljšo plačo za to stroke delo za čas, ki bi delal pri meni. Ali pa če hočete ostati tukaj to zimo do sadenja, da nasadimo od 50 do 60 akrov krompirja. Torej kdor ima veselje do dobre farne, naj to priliko ne zamudi. Ta ponudba velja le do 23. avgusta. Pišite na moj naslov: J. A. Luzar, P. O. Samsula, Fla. (Adv.)

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, stadij in vse druge potrebščine. Poskušajte in se prepričate, da je doma pri nas, zunanji vedno le najboljši in najcenejši. Grocerijski, sladničarski in v prodajalne kvartirne damu primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: **FRANK OGLAR, 3401 Superior Avenue, Cleveland, O.**

POTOVALNI ZASTOPNIKI ZA LIST PROSVETA.

Naša članica, Mrs. Christina Omahne, je na potovanju za list Prosveta in Književno matice v južnem delu države Illinois, potem pa gre v državo Kansas, kjer bode obiskala naše stare naročnike in ob enim tudi druge rojake in člane, da se naroče na list Prosveta in naroče naše knjige. Apetramo, da ji gredo rojaki in člani na roke, ter pomagajo pri agitaciji, kar je v korist za list. Naš sobrat, Jernej Kokalj, potuje v državi Pennsylvaniji in obiskuje naročnike, ter rojake in člane za naročnino na list Prosveta. Naš sobrat Anton Jankovič, pebira naročnino v Clevelandu in okolici in isto dela A. J. Alesh od časa do časa. V državi Virginiji in Marylandu, ter pozneje tudi v Pennsylvaniji bode obiskal naročnike in rojake za naročnino naš sobrat Frank Ahlin. Upravništvo topla priporoča vse zastopnike rojakom in članom, da jim pomagajo pri agitaciji. **Filip Godina, upravitelj.**

NA PRODAJ

Kandi-soda in Cigar prodajalna in ob enim tudi grocerijska potrebščine v kavah ali škattlah in druge drobnarije in blaga. Vse v dobrem stanju. Za ceno in druga pojasnita pridite osebno ali pišite na naslov: Jakob Krek, 1112 Cullerton (prej 20th) St., Chicago, Ill. (Adv.)

SLUŽINKINO ISČEM

za splošna domača hišna dela in da si razume nekoliko tudi v kuhinji. Plačam po dogovoru. Oglasite se na spodnji naslov: Tel.: 2615 South Chicago. Ali pa pišite na: St. Elmo Hotel, 9521 Ewing Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

Zastoj nadušljivim in mrzlim bolnikom.

Brenčična poskušnja metode katere lahko vsak uporabi brez vsakih stitnosti, izgube časa ali dela.

Mi imamo metodo za odstranitev kašlja in težav, da to poskusite na nekem bolniku. Brez razlage ali vsake hitrosti ali je nova ali je poznana kot breznarčna metoda ali metoda, ki daje hitro in popolno pomoč našo metodo. Brez razlage in vsake hitrosti ali je nova ali je poznana kot breznarčna metoda ali metoda, ki daje hitro in popolno pomoč našo metodo. Brez razlage in vsake hitrosti ali je nova ali je poznana kot breznarčna metoda ali metoda, ki daje hitro in popolno pomoč našo metodo.

Ta brezplačna poskušnja je brezplačna za vsakega, ki se pripravi. Pritisnite na našo metodo, ki daje hitro in popolno pomoč našo metodo. Pritisnite na našo metodo, ki daje hitro in popolno pomoč našo metodo. Pritisnite na našo metodo, ki daje hitro in popolno pomoč našo metodo.

FREE TRIAL COUPON
FRONTIER ASTHMA CO. Room 4111
Chicago and Hudson Sts., Buffalo N. Y.
Send free trial of your method to:

